

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р. Десислава Любомирова Бошнакова, доктор по политически науки, Нов български университет, направление 3.5 Обществени комуникации и информационни науки (научна специалност: политология, връзки с обществеността), за дисертационния труд „Онлайн медии и публични комуникации”, представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор” с кандидат Десислава Атанасова Данкова

Още в самото начало на своя дисертационен труд докторант Десислава Данкова пише, че “изборът на темата е мотивиран от нарастващата значимост и актуалност на проблема” за онлайн медиите и публичните комуникации през 21. век. Още по-точно би било, ако тук бе добавено, че самата тя от години проявява задълбочени интереси по темата, които в една или друга степен развива и споделя със студентите в курсовете, които води в НБУ. Няма да бъде пресилено ако добавя, че именно настоящата тема привлече докторанта към научните изследвания и я предизвика да започне своята докторантура.

Исклучително бързото навлизане на новите канали за комуникация в живота на хората заставиха и специалистите по комуникация и работещите в сферата на медиите да се настроят на новата вълна. Участниците в публичните комуникации не закъсняха с пренастройването си: Английската кралица комуникира посредством мрежата за микроблогинг “Туитър”, а първата жена, кандидат за президент на САЩ, обяви кандидатурата си чрез видео обръщение в социалните мрежи. За пръв път имаме уникалния шанс този нов канал за комуникация да навлиза едновременно в целия свят и ние в България да имаме равен старт с всички хора по света. Равният старт ни дава както възможност да откриваме и използваме новите онлайн медии, така и да ги изследваме. Но както показват резултатите от изследването в част трета, ние се съсредоточихме върху приложението, и досега не отделихме внимание на изследванията. Относително скорошната поява на онлайн медиите правят изследванията по темата още по-

важни за разбирането и анализа на новата среда за публичност. Няма да е пресилено ако кажем, че има откровената нужда от научни разработки по темата, а рецензираният труд показва сериозния научен интерес на докторанта по изследвания проблем.

Настоящият дисертационен труд е едно от усилията за изследване на онлайн медиите и публичните комуникации, които поставят основата на задълбочените научни изследвания по темата у нас, като поставя базата, изследва настоящето състояние и задава насоките за бъдещите изследвания. Казвам бъдещи, защото безспорен факт е, че онлайн медиите ще стават все по-решаващ фактор за успеха или провала на публичните комуникации на организациите – на национално и глобално ниво. С всички условности на национално и глобално в онлайн пространството.

В своя дисертационен труд докторант Десислава Данкова прилага три важни научни подхода – исторически, комплексно-теоретичен и емпиричен. Като безспорен принос на дисертационния труд категорично мога да определя проведеното за целите на дисертацията изследване. На базата на анализа на световната и българска практика докторант Десислава Данкова съставя анкета за количествено изследване, чрез която може ясно да се очертаят както състоянието на ползване на онлайн медиите в арсенала на публичните комуникации, така и тенденциите за мястото им в работата на специалистите. Това изследване може да постави началото на изучаване, анализиране и изследване на материята, като се превърне в отправна точка и модел за сравнение, за открояване на тенденциите за бъдещето развитие на приложението на онлайн медиите в публичните комуникации. Изключително адекватно и прецизно е структурирана анкетната карта, което позволява получените резултати да дадат една пълна картина към момента на провеждане на анкетата. Именно това емпирично изследване, и по-точно резултатите от него, ще бъдат поставени в основата на изграждането на прецизна картина на състоянието на практиката у нас и ще ни позволяват да съотнесем развитието си с това на практиката по света. Не случайно именно емпиричната част на дисертацията смело мога да определя като най-сериозния научен принос на докторант Десислава Данкова. Фактът, че извеждам като най-сериозен научен принос на дисертацията изследването, съвсем не бива да се приема като

недооценяване от моя страна на целия дисертационен труд. Изследването и анализа на резултатите от него за логичния завършек на целия труд.

Структурата на дисертационния труд ясно показва уменията на докторанта да систематизира, прецизира, анализира и обяснява сериозни научни и исторически факти. При всичките си търсения и анализи докторантът прави директна връзка между установените теории и тяхната приложимост и адекватност към новата онлайн среда за софрмиране и управление на публичните комуникации. За нуждите на своята дисертация докторант Десислава Данкова разглежда теорията в сферата на публичните комуникации – комуникация, комуникационни модели, публичност и ПР, като поставя тези теории и модели в контекста на спецификата на новото онлайн пространство и прави своя научен анализ на причините за промяна на парадигмата в сферата на комуникацията. В теоретичната част на дисертационния труд вниманието е фокусирано върху изследване на генезисът на проблема и установяването на неговата значимост за специалистите по публични комуникации. В първата част на дисертацията се въвеждат основните понятия, модели и теории, на базата на които ще стъпи научното изследване и анализиране на проблема. Именно в тази част докторантът стига до важното за неговата теза твърдение, че в епохата на онлайн комуникациите понятията стават все по-всеобхватни, границите между отделните форми на комуникация се размиват и все по-често за обединяващо наименование на комуникационните усилия на организациите ще се използва понятието “публични комуникации”, което е и част от заглавието на настоящия дисертационен труд.

Във втората част на дисертацията докторантът разглежда големия въпрос (проблем) за мястото, ролята и значението на наричания от теоретиците “идеален” модел за комуникация в новата онлайн среда. Смело, но напълно основателно, този модел е разгледан в контекста на хиперсоциалните организации, каквито би трябвало да бъдат организациите в среда, в която преобладават комуникациите в социалните медии и мрежи. Тази част на свой ред показва задълбочените познания и интереси на докторант Данкова по темата и способността ѝ да анализира теоретични модели през призмата на нови научни теории и модели. Хиперсоциалността е ново предизвикателство пред организациите, което се отразява както на самите организации, така и на тези, с

които те комуникират онлайн и офлайн. Именно връзката между термина, влиянието му върху страните в процеса на комуникация – организации и потребители, и въздействието на средата върху участващите в комуникацията са във фокуса на цялата втора част. Темата освен актуална става все по-важна, с нарастването на комуникациите в социалните медии и ролята на служителите, като водещ фактор за успеха на комуникациите в онлайн среда. Анализът на примери от световната практика на организации и публични личности е логичният завършек на втората част и плавен преход към емпиричната част в работата.

При разработването на третата част на настоящия труд докторант Десислава Данкова се изправя пред три сериозни предизвикателства, с преодоляването на които се е справила много добре. Първото е свързано с фактът, че случващото се в онлайн средата е изключително динамично и появата на нови възможности за комуникация и изграждане на публичност се появяват постоянно. Което условие докторантът ясно е дефинирал още в самото начало на представянето на своето изследване и с което е бил наясно при планирането на анкетата и въпросите в нея. Второто предизвикателство е свързано с липсата на сериозни изследвания по темата, които да послужат като отправна точка и модел за сравнение. Това предизвикателство е пряко свързано със скорошната поява на социалните медии и мрежи като част от онлайн медиите, чрез които специалистите изграждат и управляват публичните комуникации на организации и личности. Последното предизвикателство е в известна степен произлизащо от първите две, но е важно да се отбележи – липсата на подобни изследвания по темата на българската практика. Отговорно мога да кажа, че изследването си поставя сериозна задача, пред която се изправят учените и практиците от цял свят. И би било добра идея резултатите или поне обобщение на резултатите да се публикува и на английски език, с което да се създаде възможност ситуацията у нас да се съпостави и съотнесе към случващото се в други държави. Но това е едно пожелание, което доразвива заявеното от докторанта желание “изследването да постави началото на редица други, които да разглеждат и анализират навлизането на социалните медии и мрежи като основна част от комуникационната стратегия на организациите” (с.105).

Започнах рецензията си с твърдото убеждение, че най-сериозният научен принос на настоящата дисертация е именно емпиричната ѝ част. Освен че резултатите представляват сериозен интерес за самата мен, трябва да открия и прецизността и систематичността на докторанта в събирането, обработването и анализирането на данните от количественото изследване. Признание заслужават и усилията за включване в анкетата на максимален брой специалисти от сферата на комуникациите, въпреки липсата на каквато и да било база данни за всички работещи в тази област, както и ясно дефиниране на това кой в дадена организация отговаря за публичните комуникации онлайн. Въпрос, който търси своя отговор в самото изследване. Внимателното планиране на изследването, достигането до сериозен брой респонденти, представените резултати и анализът им показват стремежа към максимална прецизност на докторант Данкова, който можем да проследим в цялата дисертация.

Настоящата дисертация е логичен завършек на едно отдаване на света на научните изследвания на докторант Десислава Данкова. Сериозните знания и умения, приложени както към теорията, така и към практиката на публичните комуникации в онлайн средата показват, че докторант Десислава Данкова не само успешно се е справила с поставената от самата нея задача, но притежава всички необходими знания и умения, да се превърне във водещ фактор в сериозните научни изследвания и анализи в сферата на онлайн медиите и публичните комуникации.

Внимателният прочит на настоящия труд показват няколко важни от научно-изследователска гледна точка елемента:

- познаване на теориите в сферата на публичността и комуникацията досега
- способност за систематизиране, приоритизиране и анализиране на материята
- прецизност към цитирането и позоваването на автори
- изчерпателност на представената библиография по темата на дисертацията.

Авторефератът е разработен, съгласно университетските изисквания и съдържа: увод, три части, заключение, справка за приносите на дисертационния

труд и публикации на докторант Десислава Данкова по темата. Авторефератът е с обем от 39 страници, като в заключението са посочени изводите на докторанта, резултатите, постигнатите цели и реализираните задачи.

Познавам научното израстване на докторант Десислава Данкова в продължение на повече от десет години. Свидетел съм на нейната всеотдайност и самостоятелност в подготовката на дисертационния труд, както и на всички предизвикателства, с които се справи в процеса на работа. Всичко това мога да кажа като нейн научен ръководител.

В заключение, след поредния задълбочен прочит на настоящата дисертация, мога открито да заява, че дисертационният труд „Онлайн медии и публични комуникации” на докторант Десислава Данкова притежава качествата на една сериозна научно-изследователска работа в област, която тепърва ще става все по-значима и важна както за научните среди, така и за практиката, поради което давам своята положителна оценка за присъждане на образователната и научна степен „доктор”.

29.11.2015 г.

Член на научното жури:

доц. д-р Десислава Бошнакова

Департамент “Масови комуникации”

Нов български университет